

ПРОБЛЕМИ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Ізбаш В. М.

здобувачка вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»,

Хилько І. І.

**старший викладач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук
та інформаційних технологій**

Миколаївський національний аграрний університет

Постановка проблем. Безробіття серед молоді є серйозною глобальною проблемою, яка впливає на економічну стабільність, соціальну згуртованість та добробут. Зростаючий рівень безробіття серед молоді призводить до довгострокових економічних наслідків і підвищує соціальну напругу. Це явище є особливо актуальним у швидко змінюваних ринках праці, де технологічний прогрес і глобалізація відіграють важливу роль.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми молодіжного безробіття досліджували такі вчені, як Дж. М. Кейнс, А. Маршалл, А. Оукен, В. В. Адамчук, Б. М. Генкін, І. М. Чистяков, Д. Акімов, А. О. Вольська та інші.

Мета та завдання дослідження. Вивчення причин молодіжного безробіття, оцінка його наслідків для суспільства та економіки, а також розробка можливих шляхів подолання цієї проблеми.

Виклад основного матеріалу. Virішення проблеми молодіжного безробіття потребує спільних зусиль держави, роботодавців і молоді в економічній, політичній, правовій та соціальній сферах. Вищий рівень зайнятості серед молоді сприяє економічному зростанню і процвітанню країни.

Сучасне безробіття в Україні – це явище, зумовлене недоліками економіки, глобальними викликами, економічною нестабільністю та війною в країні. Особливо гостро ця проблема стосується молоді, яка є найактивнішою частиною суспільства. Молодь відіграє ключову роль у формуванні майбутнього та розвитку держави [1].

В Україні триває війна, яка безпосередньо вплинула на молодь, що призвела до перерв у навчанні, переміщення їх у безпечні місця та психологічних

травм. За даними Міністерства молоді та спорту України, 40% молоді України постраждало від війни, понад 2 мільйони молодих людей стали внутрішньо переміщеними особами та близько 2 мільйонів молодих людей були змушені емігрувати за кордон [2].

Як зазначає Богацька Н. [3], що до 2025 року 75% працюючого населення становитимуть міленіали. Це люди з цінностями, які не зводяться до матеріальних благ їм справді важливі свобода, гнучкість і можливість займатися справою, яка сприяє їхньому розвитку та самореалізації, а не просто забезпечує стабільність.

Станом на 1 серпня 2023 року офіційно безробітними були 112,3 тис. осіб. З них 23,9 тис. (22%) – це люди віком до 35 років, що свідчить про значну частку безробітної молоді. Серед цієї категорії 1800 осіб (2%) – це випускники навчальних закладів, які ще не мали досвіду роботи. У 2022 році найбільшу частку серед молоді становили люди віком 30-34 роки (32%), тоді як частка молоді віком 20-24 роки становила лише 19%. Водночас молодь віком від 14 до 19 років, яка, ймовірно, вперше влаштувалася на роботу, склала 24%. Понад половина зайнятої молоді працює не за спеціальністю, що підкреслює необхідність узгодження потреб ринку праці з ринком освітніх послуг.

Економічний добробут є важливим орієнтиром для більшості молоді в Україні. Згідно з результатами дослідження «Покоління Z в Україні: цінності

та орієнтації» [4], на думку учасників фокус-груп, щаслива країна – це та, що забезпечує можливість знайти роботу, отримати соціальні послуги та гідну заробітну плату. Незадоволеність життям виникає, коли матеріальне становище сприймається як незадовільне. Перешкоди для молоді під час пошуку роботи включають відсутність досвіду та професійної адаптації, соціальну незрілість, незахищеність, невідповідність першої роботи рівню та якості отриманих знань, високі вимоги роботодавців до професійних навичок, а також розбіжності між вимогами і фактичними обов'язками. Психологічні бар'єри, такі як низька самооцінка, погане здоров'я, депресія та низька соціальна активність, впливають на формування молодіжного ринку праці. Відчуття задоволеності життям часто

залежить від фінансового стану: ті, хто має кращі умови, частіше відчують задоволеність. Однак молодь до 20 років зазвичай не оцінює своє матеріальне становище, оскільки перебуває на утриманні батьків. Інформаційно-ресурсний портал для молоді [5], провів опитування щодо проблем і питань, які турбують сучасну молодь у 21 столітті, дозволивши визначити їхні основні потреби та пріоритети. До них належать: житло, зайнятість, сім'я, політика та кар'єра. За результатами опитування, основними проблемами молоді є: житлове питання – 70%, зайнятість – 12%, сім'я – 2%, політика – 1%, кар'єра – 15%.

Висновки. Молодіжне безробіття потребує комплексного підходу через недостатню кваліфікацію, досвід і психологічні бар'єри. Важливо покращувати освіту, навчання та підтримувати підприємництво. Співпраця держави, роботодавців і молоді сприяє зростанню та стабільності.

Список використаних джерел

1. Khachatryan Valentyna and Krasnyak Olena. Economic Security in the Conditions of Martial Law As a Factor in the Formation of the Youth Labor Market. *International Science Journal of Management, Economics & Finance* 3, no. 1 (February 1, 2024): 24–37 URL: <https://isg-journal.com/isjmef/article/view/618> (дата звернення: 01.10.2024).

2. Залучення молодих чоловіків та жінок до процесу відновлення України через проведення молодіжних обмінів. United Nations Development Programme : офіційний сайт . 2023. URL: <http://surl.li/eysusw> (дата звернення: 02.10.2024).

3. Богацька Н. Вплив ринку праці на конкурентоспроможність соціального підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-1> (дата звернення: 02.10.2024).

4. Українське покоління Z: цінності та орієнтири: результати репрезентативного соціологічного дослідження. Нова Європа : офіційний сайт. 2017. URL: <http://neweurope.org.ua/analytics/ukrayinske-pokolinnya-z-tsinnosti-ta-oriyentyry/> (дата звернення: 02.10.2024).

5. Інформаційно-ресурсний портал для молоді. URL: <http://molodistua.org/about/> (дата звернення: 02.10.2024).